

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Miklós Elemér*

Cím: *Idb. Wekerle Sándor idegenforgalmi programja*

Forrás: *Budapesti Hírlap*

Bp
(Hely)

1928. 9. 21.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (

Osztályozás

Tárgy

910.2

Hely

Idő

"1928"

Személy

Idb. Wekerle Sándor idegenforgalmi programja

A magyar idegenforgalmat érintő ennek a néhány futólagos gondolatnak három esemény véletlen találkozására ad némi időszerepét. Most a napokban tartja meg alakuló ülését az újonnan létesített *Országos Magyar Idegenforgalmi Tanács*, melynek létesítésével a kormány újlólal elismerte az idegenforgalom jelentőségét.

Szeptember 22-én kezdi meg tanácskozásait, ezúttal Budapesten, tizennyole külföldi állam részvételével, a „Hivatalos Idegenforgalmi Szervezetek 4-ik nemzetközi kongresszusa”. Ezekhez kapcsolódik az a tény, hogy alig pár napja vette át a magyar pénzügyminisztérium vezetését a nagy Wekerle fia, ifj. Wekerle Sándor dr.

Tíz és fél évvel ezelőtt, 1918 koratavasza egyik korai reggelén, fogadott a miniszterelnökségi palotában levő lakásán pipaszó mellett Nagymagyarország utolsó nagy miniszterelnöke, id. Wekerle Sándor. Azért rendelt magához, mert programot kért tőle, országos, nagy idegenforgalmi programot, melynek megvalósítására létesítendő iroda vezetését kívánta ráruházni. Programot kért tőlem s ő kezdett beszélni, azal a bölcsességgel, gazdag élettapasztalattal, meleg szívvel, óriási pozitív tudással, ragyogó optimizmussal, mindent átfogó gazdasági koncepcióval s nemes idealizmussal, mely tulajdonságok esodás vegyületében állott azok elé, akiket bizalmával annyira megtisztelt, hogy őszinte volt előttük a mosolygó böles: Wekerle Sándor.

Majdnem egy óráig beszélt. Az audiencia

után meghatva távoztam. A hallottakat emlékezetemben elraktároztam, hogy azok alapján hozzákezdjek az oly szeretettel vállalt feladat megvalósításához. Megilletődve gondoltam Magyarország s Wekerle Sándor ketős tragikumára, a világháború pusztító levegőjére, az emberi lelkekben már felburjánzott bomlási folyamatokra, arra a jövődő világrengést sejtető, titokteljes izgalomra, mely éppen nem kedvezett ily óriási gazdasági program megvalósításának.

S most is, több mint tíz esztendő után, amidőn az Országos Magyar Idegenforgalmi Tanács ügyvezető főtákaráya hivattam meg, meghatva gondolok erre a beszélgetésre s a magam programja helyett igyekszem hűen előadni Wekerle Sándor idegenforgalmi koncepciójának vezető gondolatait.

Ő volt az első magyar miniszterelnök, aki beköszöntő nagy parlamenti beszédében méltatta az idegenforgalom országos jelentőségét. Teljes mértékben átértette ennek a kérdésnek a magyar külkereskedelmi mérleg alakulására gyakorolt, számokban kifejezhető nagy hatását s ezt azzal a ténnyel is elismerte, hogy pár héttel később — kiváló munkatársával, Szerényi József báróval egyetértve — az idegenforgalmi ügyek legfőbb állami intézését a belügyminisztériumból a kereskedelmi tárca hatáskörébe utalta.

Elsősorban gazdasági kérdés az idegenforgalom s ezért annak fejlesztése különösen gazdasági alapokon történhetik. Főfeladat vár e téren a Magyar Királyi Államvasúttakra, még pedig új vonalak építésével, észszerű utazási politikával kisebb vasúti szállók építésé-

vel s a vasúti vendéglők központi szakértői vezetés alá való helyezésével és idegenforgalmi szempontból való állandó ellenőrzésével.

A vasút kötelessége, hogy gyors, kényelmes, tiszta szállítási eszközökről gondoskodjék s az ország természeti és művészeti kincseit bel- és külföldi utazóknak hozzáférhetővé tegye.

De a vasútra még más feladat is vár: a rövid nyaralási évad alatt nálunk különös erővel fellépő megokolatlan nagy árak letörése, szabályozása, tej, főzelék, hús stb. gyors és célszerűen megszervezett szállításával.

Ezért kell a termelést olyképpen megszervezni, hogy nagyobb uradalmakkal kötendő szerződésekkal az idegenforgalom terén számhajóhető területek élelmiszerükségele biztosítsák. Kellőszámú hűtő-kocsi beállítása nélkülözhetetlen, hogy ezek szállítsák a friss terményeket a fürdőhelyekre, nyaralótelepekre s központilag megszervezett igénylés és elosztás útján történjék a túlnagy árak letörése.

Ha a jó közlekedés és méltányos árakon való ellátás biztosítva van, akkor szükséges az újabb beruházásokról való gondoskodás. Modern különböző igényeket kielégítő szállókra, kényelmes, tiszta nyaralóhelyekre van szükség, egyrészt, hogy a magyar ember ne legyen kénytelen pénzt — ha olesón akar nyaralni — külföldön elkölteni, másrészt, hogy az idegen nálunk is megtalálja azt a nyugateurópai kényelmet, mely nélkül nem lehet idegenforgalom.

A beruházásokat teljes egészében az állam nem vállalhatja, de igen is, vállalhat oly mértékű támogatást egyes kedvezmények nyújtásával, melyek a tőkét idegenforgalmi beruházásokra buzdítják.

Az idegenforgalmi beruházásoknak két jellemző sajátosságuk van. Először is hosszabb, 30—35 éves amortizációs alapon kalkulálha-

tók. Ez hátrányuk rövidebb lejárátú, könnyebben felmondható hitelekkel szemben. Nagy előnyük azonban az ország szempontjából, hogy céltudatosan kiválasztott idegenforgalmi beruházások hasznát a gazdasági élet minden tényezője látja; mezőgazdaság, ipar, kereskedelem egyaránt élvezik az ilyen tőkebefektetések előnyeit.

Éppen ezért kell elsőrendű szakértők bevonásával állami ellenőrzés mellett, de szabad gazdasági alapon oly nagyszabású idegenforgalmi beruházási programot biztosítani, mely évtizedekre beosztva, a beruházások szükségessége és fontossága sorrendjében hajtja végre ezeket a beruházásokat. Erre a célra a magyar iparvállalatok túlnyomó részét finanszírozó hazai pénzintézetek keretében beruházási szindikátus létesítendő, mely az előkészített programhoz szükséges tőkét előteremti, a gyors végrehajtást biztosítja, a termelést megszervezi, az érdekelt iparvállalatokat érdekelteti, mindezt az állam legfőbb patronátusa alatt.

Ilyirányú tárgyalások folytak is a nagybankok akkori vezetőivel, kik mindannyian elismerték e program megvalósításának közgazdasági fontosságát s csak a politikai helyzet mindjobban nyomasztó bizonytalansága hiúsította meg a beruházási program munkálatainak megkezdését.

Az azóta eltelt tíz hosszú esztendő az idegenforgalom terén is más helyzet elé állított bennünket.

A művelt nemzeteknek az idegenforgalom fejlesztése érdekében kifejtett éles versenyében sokáig vártunk a megindulással s ezért nagyon lemaradtunk, igen sok a pótolni valónk. Tízszeres erővel és igyekezettel kell munkához fogunk, ha csak részben is ki akarjuk aknázni a nemzetközi idegenforgalomnak még eddig sohasem tapasztalt árnyokat öltött lendületét.

Most, amidőn a magyar kormány újra kezébe vette az idegenforgalom országos irányítását, — most, amidőn tizennyolc nemzet elsőrendű szakférfiai jönnek Budapestre, hogy az idegenforgalommal kapcsolatos kérdésekről tanácskozzanak, ihlessen meg mindannyiunkat a Wekerle Sándor nagy szelleme s jó közlekedés, méltányos áru ellátás és célszerű beruházások megteremtésével erősítsük meg a magyar idegenforgalomnak oly szépen induló, oly sok reménnyel biztató fejlődését.

Miklós Elemér dr.